

ISTARSKA RIJEČ

Tjednik za pouku, gospodarstvo i politiku Istarskog naroda.

Svaki ratar mora imati svoj prijedlog za politiku.

Glasilo stoji 4 lire za svaki centimeter visine u škrinji jednoga stupca. Za više kratino u rješeno da e e znatan popust prema pogodot. Dopisi se šalju ureduštvu, a novac u ravi. Nežrakovani se pisma ne prima u, a rukopisi se ne vraćaju ni u kojem slučaju.

Što može marljivost i ljubav

Imam prijatelja Slavenu iz dalekih nevernih krajeva: Još kao dijete došlo je k nama: na more i od svega srca savoljo nesamo nas i ovaj naš rodjeni kraj, već i svu našu starinu, sve naše vjetvine i sve, što je u vezi s našom ljubavlanskom dušom.

I tako je on još kao mladić počeo da lupi podatke o našoj prvsnjoj snazi, našem brodarstvu i o vremenu, kad jedre bilo u nas u svome jeku. Kad jednom sredi sva ona sila skupljenih imenovanih fašističkih pokrajinskih liježaka i dokumenata, imat ćemo odhora.

Za puljsku pokrajinu imenovan je on, Mrač, tajnik saveza (segretario federale) i Nino Depetris, podtajnik, te osim njih još 6 članova odhora.

Za riječku pokrajinu imenovan je kap. Nino Host-Venturi, tajnik; i Manlio Aldrightti Verde podtajnik, te još 6 članova odhora.

Za zadersku pokrajinu imenovan je dr. Maurizio Mandel, tajnik i cav. A. Arneric podtajnik te još 6 članova odhora.

Osim mora zanimao ga je i kraj ljudi na njemu. Gdje je god čuo kakav izraz, kakvu rečenicu, ma i malo neoznanu, on bi je zabilježio. Mnogo je toga sakupio do sada. Jedan dio toga narodnoga blaga stavio mi je na raspolaganje, i ja vrlo rado prebirem listove one njegove lijepe uredjene, dosta krupne sveške.

Uz svega se vidi, da je on češće putovao po Istri i Primorju, a i niže po Dalmaciji. Gdje bi naišao na kakav hrvatski napis, snimio bi ga fotografski, i ti snimci sačinjavaju danas jednu prilično vrijednu zbirku. Kad bi stigao u kakvo mjesto, propitkivao bi se za pojedine dijelove njegove, a kad mu ne bi ni to dostajalo, onda bi otišao na gruntovnicu i ondje ispisao imena raznih predjela i parcela. Nerijetko bi tome nadovezao, i pa koju historičku čitricu ili pričiu.

U ovoj samoj zbirci, što leži ovdje preda mnoom, ima čitav riječnik naših starih, kakavskih izraza, fraza i poslovice. Sve je to poredano alfabetskim redom, i sve lijepo obrazloženo, objašnjeno.

Već je prošlo dvadeset i više godina, što moj prijatelj radi u jednoj ljekarni. Kroz prilično dugo vrijeme dolazio je on u dotičaj gotovo s najvećim dijelom našega naroda i bliže i dalje okoline, i što bi u ustiju našega puka neobična čuo, sve bi marljivo pobilježio. Za mnoge lijepe iolesti ima naš puk svoje posebne izraze. Neki između njih savsim su naši, a neki su tuđji; ali većinom iskrivljeni i udešeni prema duhu našega nariječja. Od tih izraza moj je prijatelj sastavio posebni riječnik. Tako na pr. kod riječi «Javorčić» (Buccae Lauri) nadi čete opisan način, kako narod sam vidi, da ih uporbahjuje. («Javorčić se stavlja i stave va teplu vodu, a h temu se priloiži stučnoga kafe i pusti da stoji i procedi i popije, se kad štumih boli. Zuhko je, ma dobro!»)

Narod ide više puta k ljekarniku, da njega traži savjeta za bilo kakvu bolest. Neko se tuži, da ga «kisele muče», drugi da ga «kosma va križeh i va rukve treći, da ga «domi po teles», četvrti da ima «slubu na vratu», peti, da je «pegućav», šesti, da ga «muči pilac», nekakvi «sbuhi kašaj, ki pilji», neki opet, da ga je «presliklo va brptu», drugi, da mu «srce tanca» i sve tako redom.

I dok moj prijatelj daje ono, što svi dobri ljudi od njega traže, vadi iz džepa bilježnicu i bilježi, što je čuo.

Pred ovim dnyim primjerom ljubavi narodne, marljivosti i ustrajne volje moralni bism e mi da stanemo, da se zamislimo, i da se pokajemo.

Test, i da se pokajemo.

Pomislimo samo, koliko smo mi u životu čuli izraza u ovom našem milom, starom i slatkom nariječju, koliko fraza i rečenica, koje možda više ne ćemo nikada čuti, i pustili smo, da nam idu, kako ono narod veli, kroz jedno uho unutra, a kroz drugo van!

Koliko su sličnih stvari čuli od naroda naši liječnici, odvjetnici, suci, pa i svećenici i učitelji kao i svi drugi, što s običnim ljudima dolaze u svakodnevnim dodir?

A naša školovana mladež! Koliko smo puta mi već u ovom našem listu preporučivali mladima, neka sve svoje sile uloze u to, da se u narodu našem

pokupi ono, što je u velikoj opasnosti, da izgine za uvijek?

Koliko smo puta molili i zaklinjali, i sve bez uspjeha.

Medjutim još smo na vrijeme, da pravimo, što smo zanemarili. Uprimolimo, ako možemo, kako bolje možemo i znamo, i ako ne ćemo savsim, a mi se barem donekle ugledajmo u onaj lijepi i svijetli primjer, što sam ga, evo iznio u ovom skromnom članciću.

Na rad, dakle!

Politički pregled

ITALIJA.

Fašističke hijerarhije

U posljednjem službenom listu fašističke stranke donesena je lista novonastalih fašističkih pokrajinskih odbora.

Za puljsku pokrajinu imenovan je on, Mrač, tajnik saveza (segretario federale) i Nino Depetris, podtajnik, te osim njih još 6 članova odhora.

Za riječku pokrajinu imenovan je kap. Nino Host-Venturi, tajnik; i Manlio Aldrightti Verde podtajnik, te još 6 članova odhora.

Za zadersku pokrajinu imenovan je dr. Maurizio Mandel, tajnik i cav. A. Arneric podtajnik te još 6 članova odhora.

Novčana sredstva za uzdržavanje fašističke stranke.

Foglio d'ordini službeni list fašističke stranke donosa izvještaj zadnje sjednice strankinog vodstva. Na toj je sjednici vodstvo stranke raspravljalo o financiranju stranke. Zaključilo se je, da će se stranka uzdržavati doprinosima svojih članova. Svaki član morat će stranci doprinositi onoliko koliko može prema svojim prilikama. Tajnicima pokrajinskih federeacija naloženo je, da još tijekom ovoga mjeseca prirede jedan iskaz svih onih članova, koji financijalno dobro stoje. Oni će nam morati stranci doprinositi toliko, da stranka bude uvijek imala na raspolaganje dovoljno sredstava za svoje uzdržavanje. Oni imućniji članovi, koji bi se opirali ovom naredjenju biti će isključeni iz stranke.

Pred procesom Zanibonija.

Posebni tribunal, o kojemu smo već pisali, počeo je svojim djelovanjem. Vrš se rasprave protiv raznih lica, no atentatori nisu još došli na red. Deskoro će se voditi rasprava protiv Zanibonija. Početak je rasprave 21. o. m. j. On je tužen zbog atentata na on. Mussolinija. Osim njega doći će pred tribunal i general Capello, publicist Ducei i još nekoliko lica iz teg atentata. Već su izabrani i odvjetnici, koji će ih braniti. Protiv njih ima 38 svjedoka. Njih će braniti pak 50 svjedoka. Misli se, da će proces biti veoma dug, te će trajati 15 do 20 dana. Obtužba je napisana na 42 sveška. Atentator Zaniboni, bivši poslanik, priznaje svoju krivnju, dok drugi optuženici kažu da su nedužni.

Liktorski zajam u inozemstvu.

Novine pišu o lijepom uspjehu liktorskoga zajma među Talijanima, koji živu izvan granica države i to u Egiptu, Engleskoj, Tunisu, Turskoj, Francuskoj, Austriji, Njemačkoj, Španjolskoj, Holandiji, Čehoslovačkoj itd. itd. Ukupno je među tim Talijanima potpisano 31 milijun 593.422 lire za liktorski zajam.

U Americi se zajam još potpisuje, te prema tome nije Amerika u ovu svotu još uračunana. Svakako će se i tamo sakupiti lijepa svota.

Izjave on. Mussolinija.

Pred nekoliko dana bio je u Rimu jedan dopisnik bečkog lista «Neue Freie Presse» primljen od on. Mussolinija. U razgovoru s tim novinarom on. Mussolini je rekao:

«Fašizam se ne klanja pred novcem. Najljepša inteligencija i najviša hrabrost sjedinile su se danas s najvećim preziranjem novca. Onaj, koji prezire novac može da ga iskoristuje pametnije od onoga, koji se boji njegove moći. Novac i rad samo su sluge a ne gospodari fašizma. A fašizam je pak prvi sluga države. Naša je lozinka: «Država mora biti jaka.»

Kažu, da vladam silom. Ali kako može postojati vlada bez sile. Ali silu

moramo upotrebljavati pravredno. Treba ju uporebljavati za opće dobro. Sila mora biti s cijelim narodom pravredna i ako čini nekim pojedincima krivo.

Mi ne možemo gubiti vremena praznim blebetanjem u parlamentu.

Zbog prugustog pučanstva, moramo nastojati, da iz naše zemlje izlučimo i najmanji gram živeža. Unatoč svih naučnih naprezanja Italija ne može da prehranjuje cijeli svoj narod. Mi se moramo proširiti ili eksplodirati. Ne kažem time, da Italija mora napasti koga od svojih susjeda. Moramo imati strpljivosti, isto takovu strpljivost kakvu ima i Engleska: strpljivost, koja traje više stoljeća. Svjetski imperij nije stvar, koja se može naglo skrpati. Velika će se Italija razviti sama od sebe. Ona će postati polaganom logičkom snagom povjesti.»

Italija prama Njemačkoj i Austriji. Dopisnik njemačkog lista zapitao je tada on. Mussolinija što on misli o zблиženju Njemačke i Austrije. On. Mussolini je izjavio: «Zблиženje Njemačke i Austrije za Njemačku je važnije nego za Italiju. Do toga može doći jednoga dana. Porast i razvitak država je lagan. Prilike su se u maloj Austriji poboljšale, no ipak ima ljudi, koji misle, da će u jednom stoljeću većina sadašnjih malih državica nestati. U politici i industriji nema mjesta za male jedinice.»

JUGOSLAVIJA.

Vlada.

Kako smo u zadnjem broju javili vlada je bila nogo pala, no onaj je brzo sastavljen. U novu su vladu ušli radikali i slavni clerikalci (Korošec). Radievcvi više nisu u vladi. Bio je usao u kombinaciju nove vlade radievcav disident dr. Nikić, no opet je ispao. Vlada je bila sastavljena, no nije imala u skupštini potrebnu većinu. Uzunović je stupio u pregovaranje s predstavnicima njemačke narodne manjine u Jugoslaviji, te su oni obećali, da će potpomagati rad vlade, i da će za nju u skupštini glasovati. Tako je i ova vlada dobila većinu u skupštini.

Fosjet jugoslovenskih poslanika Čehoslovačkoj.

Jugoslovenski poslanici spremaju se da vrnú posjet koji su Čehoslovački lanjske godine učinili Jugoslaviji. U tu svrhu otići će do par dana u Prag 20 jugoslovenskih narodnih poslanika. U Čehoslovačkoj novine pišu mnogo o tom posjetu, a poslanici se spremaju, da svoju braću što srdačnije dočekaju. Do granice će im dopaće izići u susret. To će biti jedna povelna manifestacija slavenskoga bratstva. No ne samo da će se riječima i govornima to izraziti, nego će se za vrijeme boravka jugoslovenskih poslanika u Pragu urediti mnoga važna zajednička kulturna i gospodarska pitanja. Položiti će se temelj stvarno bratskoj saradnji.

Razmjéštaj u diplomatskoj službi.

Pred nekoliko dana izvršilo je ministarstvo za izvanje poslove mnoge promjene u diplomatskoj službi. Izménjeni su generalni konzuli u Düsseldorfu, Münchenu, Pragu, Grazu, Budimpešti i Berlinu. Osim toga su izménjeni neki savjetnici poslanstva i mnogi činovnici u samom ministarstvu.

Francuzi u jugoslovenskoj vojsci.

Jedan uvaženi francuski list donosa jedan duži članak posvećen jugoslovenskoj vojsci. U tom je članku predstavljena stvarna snaga s kojom se mora računati. List dodaje, da je jugoslovenska vojska u pogledu organizacije, broja, neobrazbe i naučuzenja jača od ma koje vojske u srednjoj Evropi. Tako je pred kratkim i milanski list «Corriere della Sera» pisao.

Smrt generala Vučkotića, strica italijanske kraljice Jelene.

Dne 4. o. m. j. umro je u bolnici u Beogradu armijski general i poznati crnogorski rodoljub Janko Vučkotić, član vojnova savjeta, brega hrvatske crnogorske kraljice Milice i strica italijanske kraljice Jelene. Bio je više puta i predsjednikom hrvatske crnogorske vlade. Za vrijeme balkanskog rata zapovjedao je crnogorskom vojskom. Po-

slije rata odmah se je pridružio pokretu za sjedinenje Crne Gore s Jugoslavijom. U jugoslovenskoj vojsci zapovjedao je bosanskoj diviziji, a poslije toga trećoj armiji u Skoplju. Bio je sahranjen na državne troškove i veoma svečano.

Jugoslavija i njemačke manjine.

Na sveučilištu u Frankfurtu održao je jedno predavanje jugoslovenski narodni poslanik dr. Grassl o temi: Kraljevina Jugoslavija i njemačke manjine. U tome je predavanju istakao, da se opaža, kako se Njemci u Jugoslaviji naročito u posljednje vrijeme dobro osjećaju. Doduše ne nastoji u Jugoslaviji mnogo njemačkih škola, ali se u njemačkoj prosvjetnoj organizaciji «Kulturbund», čovjotvava slobodan rad među Njemcima. Svoje predavanje je završio je izjavom, da su Njemci u Jugoslaviji vjerno odani državi.

POLJSKA.

Zблиženje s Rusijom.

Poljska i Rusija rade na zблиženju. O tome pišu dnevno novine. Osobito je zapažen govor, koji je izrekao pred nekoliko dana u Moskvi poljski poslanik. Smatra se, da taj govor nije izrekao tek onako iz pristojnosti nego baš iskreno i u želji, da se što prije stupi na što ozbiljniji rad oko stvaranja prijateljskoga izmédju Poljske i velike Rusije. Poznata je činjenica da su Rusi i Poljaci živjeli dugo u jednom starom neprijateljstvu, koje je bilo naslijeđeno od davnine. Kriva je tome bila razlika u vjervama. Poljaci su naime katolici, i to dobri katolici, dok su Rusi pravoslavni. No, u današnje moderno doba treba zabaciti stare mržnje. Politiku treba voditi posebno od vjere, a naročito medju srodnom braćom ne smije vjera da bude kamen smetnje. To su uvidjeli i Poljaci i Rusi. A tako i valja. Sovjetska vlada hoće da dokaže, da želi iskrenu saradnju sa svojim bratom i susjedom.

Slavenski blok.

Poljski listovi posljednjih dana počeli su pisati o vrlo zanimivom pitanju, naime o osnutku slavenskog bloka. U većini listova ova osnovu obrazložio ovako: Njemačka se sve više približava Engleskoj, a uslijed toga postaje bez vrijednosti pojava između Njemačke i sovjetske Rusije. Naime Njemci računaju s time, da će za svoju popustljivost na zapadu dobiti gospodarske povlastice na istoku. Na isti način Njemačka bi postala opasnom silom, koja ne bi ugrožavala samo Poljsku i Čehoslovačku, dapače i Jugoslaviju. Njena ona i omet težila za time da si preko Balkana osigura put u Malu Aziju, a to bio težak udarac za Rusiju. Iz toga svega slijedi da je za Rusiju najbolje da se približi Poljskoj. Rusko-poljski ugovor bio bi od velikog značenja za slavensku budućnost, a napose ako bi mu se priključila Mala Antanta.

KITAJ.

Kineski zapletaji.

Još je uvijek čitavo zanimanje međunarodne politike usredotočeno na Kitaj, koji bi mogao ozbiljno ugroziti svjetski mir. Velike se vlasti spremaju do obrane Šangaj, kojemu su zaprijetile pobunjene čete Engleska sada radi u vezi sa Amerikom, Francuskom i Japanom. No velike vlasti zabrinjuju držanje sovjetske Rusije, jer dolaze vijesti, da se ruske čete sakupljaju na madžurskoj granici, što bi značilo, da se i s ove strane sprema mnogo opasniji udarac.

Dnevne vijesti

Vrijeme u Istri

Prvi dani januara bili su malo hladni. Onako — zimski. A zatim smo imali neko ekstre vrijeme, ugodno i lijepo, kao da bismo bili u proljeću. Izgledalo je, kao da je proljeće prevarilo Sv. Mariju Kandelor i da se je požurilo s dolaskom. Januar je mjesec u kojemu se živa u toplomjeru od zime stiše nešto ispod nišnice — u kutić. Nije, ove godine dizala se je — na sunce. Nije bilo ni oschite kiše, a ni onih obilnih vjetrova. I već su bile počele livadne čvasti, a pupovi na mendulama bili su se počeli junučiti.

Da, ali Svijećnica — ona odlučuje o tome, kada i kako će doći proljeće. Ona je neke vrsti krize u bolesti. Pa šta se je dogodilo? Došla je ona, a s njome i novo vrijeme.

Ko o Bežiču opet je zavijala bura. Iz Cićarije nam javljaju, da je tamo zapao i snijeg do 10 cm. visok.

«Počela» je druga — zima.

Dr. Wilfan za naše kulturne organizacije

Podtajnik ministarstva za unutarnje poslove, on. Suardo, primio je dne 7. o. m. našeg poslanika g. dr. Wilfana. Dr. Wilfan je predočio podtajniku razne primjere, kako se otežava djelovanje naših kulturnih organizacija, te ga je zamolio, da bi se zauzeo za da se to djelovanje ne otežava. Ekselencija Suardo je dru. Wilfanu obećao, da će stvar ispitati. U razgovoru, u kojem se je dotaknulo i opta pozadina tih pitanja, naš poslanik g. dr. Wilfan, dobio je utisak da je državni podtajnik ekselencija Suardo spreman cijelu stvar sasna pravedno i objektivno rasuditi.

Svečano otvorenje jugoslavenske čitaonice na Rijeci

Dugo se je vremena radilo na tome, da se opet otvori stara riječka narodna čitaonica. Napokon je i to uspjelo. Privremeni odbor čitaonice učinio je veoma mnogo, da se na novo otvorena čitaonica uredi, da se prostorije spreme, te da se otvorenje svečano proslavi. Čitaonica je već prije počela svojim djelovanjem, no u nedjelju dne 30. januara, otvorena je svečano. Izabrala se je uprava koja će voditi čitaonicu, koja novim radom nastavlja svoj stari poziv. Čitaonica je otvorena čajankom i zahavom, na kojoj je sudjelovalo ukupno oko 500 osoba. Tu se je u prvom redu vidio jugoslavenski generalni konzul dr. Dobretić, s podkonzulima i ostalim činovnicima, te privremeni upravni odbor čitaonice na čelu s prvim podpredsjednikom dr. Pachanyjem. Prisustvovali su također i riječke vlasti, prefekt g. Vivorio, admiral g. Dienta, kvestor g. Amati, zastupnik komesara riječke općine, predsjednik apelacionog suda i tribunalna, predstavnici vojnih vlasti, predstavnik riječkog fašizma g. Nino Host-Venturi dao se je zastupati, a prisustvovala su i mnoge druge riječke ličnosti.

Otvorenju je prisustvovala veliki broj članova čitaonice, te mnogi odlični uzvanici sa Susaka, među ostalima dr. Cukar, sreški načelnik, Kučić, općinski načelnik, te predstojnik redarstvenog povjereništva.

U počasat prefekta muzika je završala kraljevsku himnu, a poslije je jugoslavenski konzul otvorio ples s narodnim kolom, koje su plesali i talijanski oficiri. Zabava je potrajala dugo, a bila je veoma ugodna i živa. Riječka «Vedetta d'Italia» donijela je lijep prikaz o otvorenju čitaonice.

U savezu sa čitaoncom misli se na Rijeci osnovati jedno društvo, koje mu bi bila svrha potpomaganje sirotinje.

Naše čestitke!

Doznajemo, da su na zagrebačkom sveučilištu promaknuti na čast doktora sveukupne medicine naši prijatelji gg. Ante Svalba i Viktor Funderle, obojica iz Rijeke. Mladim doktorima naše najiskrenije čestitke. Da bi bili korisni našem narodu!

Stanovništvo grada Trsta

Koncem 1926. g. imao je grad Trst 251.326 stanovnika. God. 1925. imao je Trst 246.6 stanovnika manje. Razvija se, dakle.

Naredba općinama

Puljski prefekt naredio je ponovno svim općinama, da na prvoj i na zadnjoj kući to jest na ulazu i na izlazu iz mjesta u svakom pojedinom mjestu, pastave ploče s imenom mjesta i optine, kojoj pripada.

«Vež» za februar

«Vež» za februar već je spremjen. Bit će brzo i rasposlan. Razumije se da je i ovaj broj lijep. Dapače, još ljepši od pređašnjeg. «Vež» nikada ne nazaduje — nego lijepo napreduje na zadovoljstvo njegovih pretplatnika. Ispiren je, ali ima još mnogo i mnogo naših žena, koje neće da znadu što znači prosvjeta, koliko vrijedi dobro štivo koje neznaju što bi sve naučile, kad bi bile pretplatnice «Veže». Treba, da u svaku kuću udje «Vež». Širite ga. Naručite se na adresu: Amministrazione dell'«Vež» - Trieste, Via S. Francesco d'Assisi 20. — Stoji 8 lira za cijelu godinu.

Sajam uzoraka na Rijeci

Vodi se propaganda i vrše se predradnje za treću izložbu i sajam uzoraka, koji će se održati na Rijeci u toku ove godine. Naročita će se pažnja posvetiti izložbi poljoprivrednih proizvoda.

Mjere za tekućine u javnim lokalima

U smislu čl. 10. kr. odluke od 26. aprila 1926. od 1. januara vrijedi i u našim pokrajinama zakon, po kojemu se u lokalima mjerenje vina, mljeka itd. mora obavljati isključivo mjerama, koje su žigosane. Zabranjeno je mjeriti posudama ili bocama, koje nemaju žiga od oblasti, da su točne. Vlasnici lokala morali će si dakle nabaviti potrebne mjere zato, da ne bi imali neprilika, jer će se veoma strogo paziti, da se naredbe zakona vrše. Prekršitelji će biti tuženi sudu, a mjere će im se zaplijeniti.

Cijene živežnih namirnica u Pulji

U ovo veoma skupe doba opaža se odmah čim cijene, pa i samo za par centezima, panu. Pula je poznata, kao veoma skup grad, no u mjesecu januaru snizile su se ipak neke cijene živežnih namirnica. Tako vidimo, da je cijena kruhu pala od lira 2.70 na 2.50; mesa od 9.20 na 8.80; jaja od 0.90 na 0.60; voća od 2.45 na 2.40; ulja od uljika od 10.40 na 9.60; kave od 36 lira na 32 lre. —

Tako je s cijenama živeža, no cijene odjeće, drva, stanova itd. ostadoše i, na dalje nepromjenjene, a možda i rastu.

Stolni kaptol na Rijeci

Na Svišću rječki biskup Sain ustoličio prvi stolni kaptol riječke biskupije. Prvi kanonici imenovani su gg. Raimondi, Rosini, Balas, Podboi, Franchetto i Nani. Svi su talijani. Riječka biskupija ima 40% vjernika talijanske narodnosti.

Fašistički znakovi

Nošenje i prodavanje fašističkih znakova uređeno je posebnim odredbama. Dobro je da svako zna, da je strogo zabranjeno izradivati, prodavati ili djeliti fašističke znakove, pa bili ti znakovi izradjeni makar i na papiru, bez posebne dozvole ministarstva unutarnjih poslova.

Liktorski zajam u pazinskoj općini

U gradu Pazinu i općini potpisalo se je za liktorski zajam svega ukupno ljepta svota od 470.400 lira. Sama općina potpisala je 25 tisuća lira, pa je zato dobila brončanu medalju.

U Cerovlju je bio sastavljen jedan posebni odbor za propagandu liktorskoga zajma. I tamo je potpisivanje prilično uspjelo. Potpisano je 18.800 lira.

Pošumljenje Istre

To je jedno veoma važno pitanje. U posljednje se vrijeme nižme bave mno-

go odbor, koji je ustanovljen u svrhu pošumljenja Istre. Dne 2. o. m. održala se je u Puli jedna skupština svih onih, koji se zanimaju tim pitanjem. Između ostaloga ustanovilo se je na toj skupštini, da se je u godini 1926. radilo prilično na tome, da se Istra što bolje pošumi.

Kroz to je vrijeme za pošumljenje Istarska zadruga (Consorzio dell'Istria) uložila u radove 30.700 lira. Država i zadruga zajedno uložile su 41.150 lira, a država sama opet 55.800 lira. Svega ukupno uloženo je oko 127 hiljada lira. Pošumljeno je svega 121 hektar zemljišta sa 729 hiljada stabalaca. Za to se je potrošilo 90 hiljada lira. Osim toga se je sadilo nova stabla i u šume, koje već postoje. Tu se je zasadilo 327 hiljada stabalaca, s troškom od 37 hiljada lira.

Iseeljivanje u Australiju, Meksiko, Kanadu, Južnu Ameriku i Francusku

Radne prilike u Australiji nisu takve, da bi tamo trebalo mnogo radnih sila iz ovih krajeva. Ko u Australiji nema dobroga i osigurana mjesta, bilo bi bolje da se uopće ne sprema onako na sljepo. Iseeljnički ured za Italiju odredio je, da se na brod za Iseeljnice u Australiju smiju ukrcati samo oni emigranti, koji imaju pozivnicu od kojega poduzeća ili rodbine u Australiji. Bez te pozivnice smije se ukrcati samo 40 osoba, na mjesec. Kako je to malo prema onim stotinama tisuća, koje se godišnje iz Italije sele u druge zemlje. Slabe su prilike u Australiji, pa zato je to tako.

U Meksiku su također loše gospodarske, a i političke prilike, pa se niti tamo ne može mnogo ljudi izseliti. Oni, koji bi željeli u Meksiko se izseliti moraju također imati pozivnicu od nekog poduzeća iz Meksika.

Iste odredbe vrijede također i za Kanadu. Razlika je ta, da se u Kanadu smiju izseliti samo poljođelci i sluškinje (hlapci, sluškinje itd.).

Iseeljivanje radnika u Francusku je obustavljeno i to zato, jer su tamo slabe radne prilike, a i besposlenost raste dnevno.

U Južnu Ameriku može se još iseljivati bez teških zapreka. Naših ljudi ima dolje na hiljade. Nema jednog sela, u koje ne stizu vijesti iz tamošnjih krajeva. Nekoji izseljenici pišu ovako, drugi ovako. Ima onih, koji su našli dobre zarade, a ima i onih, koji teško žive. No, tamo ima rada, pa se ipak nekako prežive.

Produžen rok za izdavanje ličnih iskaznica

Dne 9. o. m. morao bi po zakonu istaći rok za izdavanje ličnih legitimacija, koji će morati svaki građanin imati, želi li da se nesmetano kreće. Organi javne sigurnosti strogo pazе na kretanje, pa se često događaja da zastavljaju osobe i traže legitimaciju. Osobito je legitimacija važna onima, koji se kreću oko granica. Budući je uređima javne sigurnosti stiglo mnogo molba za legitimacije — produžuje se rok za izdavanje od 9. maja, a dotle se može legitimirati sa svakim drugim dokumentom.

Pošta — aeroplanom za Ameriku

Pokrajinska direkcija pošta javlja, da je tarifa za obična ili preporučena pisma, koja se šalju u Ameriku zračnim putem iz Pule, 5 lira za svaku frakciju, to jest za svakih 20 grama.

Izvadi sad jednu opančinu, sad čarapu pa opet opančinu i sve tako. Odmah se sjeti svome jadu pa zaviknu: — Ej Suljo, Suljo, kuda mi odnese meso! Čemu mi opogan? kotao? Ne mogući ići u vručim opancima ode Suljovoj kući bos. Kad onamo, Suljo jede meso sa ženom i djecom. — Ej brate, ne ćeš sam! — reče, pa i on sjede, te sa najedoše. Ali im presjede, jer je sjutra dan došla za njim potjera i oni moradoše u zatvor.

(*) ovan = praz škopac; *) sanduk = škrlinja, kasela; *) opoganiti = oblatiti.

Cirilova kapeła.

U Podvinu, u Moravskoj, nalazi se ispod zemlje kapeła, a zove je Cirilkom. Ulazi se u kapełu Cirilku po kamenitim stepenicama. Tih stepenica ima deset. Kapeła je okrugla. Širaka je pet do šest metara, a visoka do četiri metra. Ravno prema ulazu diže se raspelo sa kicealom. U sredini kapele ima jedan maleni zdenac.

54 milijuna za ceste u novim pokrajinama

Dne 5. o. m. održavala se je u Rimu pod predsjedanjem on. Mussolinija sjednica ministarskog vijeća. Na toj sjednici između ostaloga zaključeno, da se za ministarstvu javnih gradnji na odobri pomoć od 54 milijuna lira za gradnju cesta u novim pokrajinama, a jest u našim krajevima. Tom će se svjetom morati u koliko je moguće povratiti ceste, koje su poslije rata ostavljene u veoma slabom stanju. Riješiti će se na taj način jedno veoma važno pitanje, koje je već odavnina na dnevnom redu.

Koliko šalju emigranti?

Prema statistici, koju je izradio Banco di Napoli, vidi se, da su izseljenici u Italiju poslali u god. 1925. preko 630 milijuna lira. Jednu godinu ranije, 1924., poslali su talijanski emigranti manje nego u 1925. i to za 124 milijuna lira.

DOPISI

IZ RIJEKE.

Novinarake cenzuriranje. Djeca, pamet u glavu! — Novinska reklama. — Čuše u Klinu. — One tri.

Mislim, da nema na svijetu strpljivijeg stvora nego li papir. Ko hoće da se tome osvjedoči, neka samo pročita, što se je ovih dana pisalo o Rijeci. Matžarski predsjednik, grof Bethlen izjavio je nekom zgodom, da će desetak otići u Rim, da tamo uređi sve što treba, da i Matžarska dobije svoje slobodno mjesto u riječkoj luci, i to je dostajalo, da se neke, osobito njemačke i švajcarske novine, upuste u neka duga i široka razglabanja, koja ne bi ni pas na maslu pojed. Tako su među ostalim trubetočama napisali i to, da će Italija dopustiti, da Riječka bude nekakav slobodan grad pod pokroviteljstvom i kontrolovan ligma naroda. Da je prvi aprila, ne bi rekao ništa, ali ovako...

Ah, ta djeca! — Njog je osamnaest godina, a njemu šesnaest. Ona lijepa kao jagoda ili još bolje kao čupica, ali opojna onim nekim nesretnim duhom, koga je zrak pun kao i španjole. Bez oca je i mater. Živi s nekom tetkom i bratom, ali joj je gosadno, neizrecivo dosadno. Modernim djevojkama je uopće vrlo dosadno, a kažeše li, da je to od toga, što ništa ne rade, već neprestano sanjaju, kako će postati glumice kinematografa i brati milijune — onda će vas one ružno pogledati i vi ništa više njihov prijatelj. Takova je i ona naša lijepa pupica, o kojoj je govora. I njoj je Riječka premalena i neprestano je sanjala, kako bi otišla nekuda daleko, daleko...

Imala je, dakako, i svoga, padjašića, jednog dečka od petnaest ili šesnaest godina. Ijak, komu bi brigla morala da bude škola nauka i priprava za buduć život. Ne čini drugo, nego sebi puni glavu stvarima, koje bi bolje bilo odgoditi za malo kasnije. I tako je došlo, da je jednog dana mala rekla, da joj je Riječka dodjala i da hoće da seli u svijet. On joj se zagrozio, da će, ako to pokuša, pucati u nju — neka se dakle čuvaj! No ona je ostala pri svome, i kad je ponovo počela da govori o svome skorome odlasku, on izvadi iz džepa revolver, naperi joj ga u prsa potegne i djevojka se u čas sruši na zemlju u potoku krvi. Videći što je počinio djekac htjede da puca u sebe, ali nije uspio. Ona se sada nalazi u bolnici. Liječnici će je možda spasiti, premda su već gubili nadu. Njeva su odmah uapsili i sad u zatvoru neprestano sazivlje majke i molbi da, ge puste kući, jer da će ga profesori kazniti, ako još koliko izostane iz škole.

Kako vidite — ovo su romani, da nas Bog očuva.

Inače su na Rijeci na dnevnom redu same zabave i plesovi. Reklama, što se

P O D L I S T A K

Za našu djecu

Lijepi pobratimi!

Neki Novak imao je jednoga pobratima, po imenu Sulja Tanovića. Lupeži jedan i drugi. Jednom krenu njih obojica na put, te ukradu ovna.) Ovna je najprije nosio Suljo, a za njim išao Novak. Na jednome mjestu općina Suljo, a Novak ni pet ni šest, već prihvatit ovna, te s njime u noć i stranputicom kući. Suljo se obradio, no nema ni Novaka ni ovna. Nije htio mnogo tražiti, jer je znao, kud mu se djeo, pa brže bolje potraži Novakovu kući. I prije njega stiže onamo. Tu se on prikruje u mrak, a Novak kad dodje, baci ovna uz kuću i uljeze unutra, da vidi, nije li ko od susjedstva u kuhinji. A Suljo međutim ovna na vrat, pa bježi svojoj kući. Umoran zatvorit ovna u sanduk,*) a on legne spavati. Kad

Novak izide pred kuću, da unese unutra ovna, opazi, da ga više nema, ali se i odmah dosjeti, što je moglo od njega biti, pa se uputi Suljovoj kući. Kad dodje Suljovoj kući, nadje Sulja, gdje spava, pa mu reče ženi: — A nu, snah, gdje je onaj ovan? Evo potjera za nama. Ajde da ga iznesem iz kućel Suljovica brže bolje otvori sanduk, pa dade Novaku ovna, a ovaj ga baci na rame pa poleti svojoj kući. Tu ga on lijepo složi u kotao, a kotao objesi više vatre, da se kuha, a on leže spavati. Novak se probudi i opazi, što se je dogodilo, a on onda ravno Novakovu kući. Kad dodje Suljo kući Novakovoj, proviri kroz prozor, a ono se meso u kotlu kuha, a Novak spava kao zavlani. Polako se zavuče unutra, pa izvali iz kotla sve komad po komad ovna i složi u vreću, a u kotao pobaca opančine i čarape, što ih je Novak bio ostavio pokraj vatre, da se suše, pa onda krene kući. Poslije malo vremena probudi se Novak, pa htjede da vidi, je li kuhano meso, pa zabode vilicama u kotao i

izvadi sad jednu opančinu, sad čarapu pa opet opančinu i sve tako. Odmah se sjeti svome jadu pa zaviknu: — Ej Suljo, Suljo, kuda mi odnese meso! Čemu mi opogan? kotao? Ne mogući ići u vručim opancima ode Suljovoj kući bos. Kad onamo, Suljo jede meso sa ženom i djecom. — Ej brate, ne ćeš sam! — reče, pa i on sjede, te sa najedoše. Ali im presjede, jer je sjutra dan došla za njim potjera i oni moradoše u zatvor.

U toj su crkvi, Sveta braća, Ciril i Metod, vršili pobožne obrede i vodom iz istoga zdenca djelili sv svetotajstvo krsta. U Cirilki su se sakupljali prvi kršćani, ali kad ih zatekoše pogani, ti su kršćani poginuli u onome zdenca. Bit će tomu preko stotine godina, a što su Podvinjani iz zdenca usred kapele izvukli velik broj ljudskih kostiju i pokopaše ih svečano u groblju. U Podvinu se pripovijeda, da su jednom onamo dolazili mnogi pobožni putnici i govornih, da ona voda u zdencu ima čudotvornu moć, zato su je i zvali — svetom vodom.

Jurčić — prosli.

Jurčić je danas dobio batina. Sad ču vam reći zašto. On je više puta slušao prosjake, kako mole milostinju, pa je jutros stao pred crkvu, kuda su prolazili ljudi, i počeo da govori pružajući šesir. — Udijelite, dobri ljudi, štogod sira-mahu. Otac mi je umro, a majka mi je u bolnici. Ako večeras ne dočeseć kući ništa, oni će me oboje tući...

te pjesove čini, upravo je izvanredna. ... "Vegetta" jednog dana donijela ...

"Napokon je "Vegetta" opet progovorila ...

... Celso Constantini, koji se nalazio ...

... Još jedna: Prolazeći ulicom, koja vodi ...

IZ VODICA.

Križni put u crkvi i — izvan crkve. ...

Rokac.

... Kada je došao k nama, pred dvije godine ...

... Obradili smo se više puta na naše ...

... Mislimo, da je ovo jedini izlaz iz našeg ...

nam mnogo bolje bilo. Ne samo vikati ...

IZ ROGIŠČINE.

Naš život. — Poštujemo kuću Božju. — Onima ...

... Sa svih strana čitamo, kako se svi tuže ...

... Svak u sebi nosi one pesnikove reči: ...

... Gleda svoje maleno selo, koje ko da ga ...

IZ KASTELIRA.

Iz koparskog tržnjalca. — Proces zbog ...

... Godine 1923. dogodila se je u jednom ...

... Nesreća se je bila dogodila 18. decembra ...

... Dne 27. prošlog mjeseca bila su zbog te ...

... Optuženo je branio odvokac Tamaro, koji ...

Franina i Jurina

Fr.: Ki je ono malo prej bil pui tebe? ...

Jur.: Stari Mate Simičev, dole z luga. ...

Fr.: A je tako, je! Kada mi j'ono sin, ki ...

Fr.: I malo pomoci! Trebe platit ovo, ...

Jur.: Dosta je pogledat Martu Griživo. ...

Fr.: I ti su bili najveće puti hudi. Vavek ...

Fr.: A ovakove male roditeljske molit- ...

Jur.: I oca! Oče, budi volja Tvojoj — ...

IZ ALTURE.

Jedno naša zlo. ...

Mnogo je vremena prošlo, da vam se mi ...

Tako je ovo i kod nas: I alturska mladež ...

Mnogima se propasti sve, baš krivnjom ...

IZ BUZEŽEŠĆE.

Ubijaju nas. — cijene. ...

Naš posljednji marvinski sajam ispao ...

... Kao što vidite, da je jedino njihovo do- ...

... Jedan gospodar.

Jesi li obnovio pretplatit!

IZ PULE.

iz tribunala. - Osuđen zbog uvrijeđenosti Mussolinija. - Nova sekcija.

Dne 3. o. m. j. doveden je pred puljski Tribunal neki Angelo Pugliese iz Bari. On je optužen, da je pogrdnim riječima uvrijedio predsjednika vlade, te osim toga, da je napao nožem jednog svog zemljaka. Bilo je to 27. septembra 1926. Optuženi i još četvorica njegovih drugova bili su u Beleju na otoku Cresu. U jednoj gostionici slavili su nekog svog sveca. U večer, dok su već dobrušno napiti čekali večeru, optuženi Pugliese počne da politizira. A baš je politika za onako okičane glave. U tom svom govoru počeo je da vrijeđa on, Mussolinija i fasizam. Njegovi su ga drugovi mirili, kako su znali i — mogli, jer su bili i oni narasani, no to politizirajući Pugliesija raspali te počne da se tuče. Izvruće iz žepa jedan nož, kojim navali na svog kolegu Tartarellija. Ovaj se spremno obrani — otrijezni u se namah. Razorzuva Pugliesija, no ovaj ga bacna na zemlju i tu su se dalje — otrijezni. Tartarelli je pri tom valjuskajući ostao malo ranjen na ruci i na glavi. Pugliese je bio za sve to optužen. Optuženi se je na sudu branio, da je nevin i da je do tučnjave došlo zato, jer mu je Tartarelli rekao, da je njegova žena, koja je rodila iz Galizane, slavanka. I ovo je jedan lijeb razlog za tučnjavu. Neke mu Bog oprosti! A kaže, da nije ništa optužio nego Mussolinija. Sud je Pugliesija osudio na 3 mjeseca zatvora i 250 lina globo. 10. februara započeli će pred puljskim tribunalom prva ovogodišnja sekcija rasprava. Predsjedat će adv. Dr. Clarici. Razprava će slijediti ovim redom: Dne 10. 11. 12. i 14. februara protiv Stjepana Ljubčića, Josipa Privilegija i Fran. Privilegija, koji su optuženi zbog ubijstva. Braniti će adv. Ciasca i Stefani. Dne 15. 16. i 17. februara protiv Ivana Buskulića, koji je optužen zbog grabežnog umorstva. Braniti će adv. Vernier. Dne 18. i 19. februara protiv L. Vrančića, koji je optužen zbog grabežnog umorstva. Braniti će adv. Amoroso. Dne 21. 22. i 23. februara protiv Leonarda Kojaneka, koji je optužen zbog napada na grob. Braniti će adv. De Nancinici. Dne 24. februara biti će zadnja rasprava ove sekcije i to protiv Ivana Stokovića, zbog grabeža. Braniti će adv. Benussi i Marotti.

IZ VRANJE.

Dokazano rođoljublje.

Bili smo na plesu — u veselom društvu. Pa pust je te se nadamo, da nam neće tako zamjeriti, ako smo se malo pozabavili zabavivši za par casaka — sve. Mi se naše drage novine uvijek sjećamo. Ali ne bi bilo pravda da ne u njih nazovemo samo, zašto se ne bi mi istarska Riječ! sjetili i u veselom raspoloženju! U razgovoru spomene neko, da bi bilo veoma lijepo, kad bi mi za fond naše Riječi poslali mali dar. Da dokazemo, da ima i u Vranji još onih, koji ljube našu Riječ i našu — riječ. I daš smo se na sabiranje. Evo kako su pojedini naši mladici i djevojke darovali: Po 3 lire: Kik Antun, Grozić Ivan; po 2 lire: Grozić Antun, Sergio Franjo, Baričević Petar, Grozić Marija, Grozić Fanica, Sergio Milka, Kik Antica i Mali Čič iz Brestca. Jednu liru: Bešnjak Viktor, Kik Vjekoslav, Tomšić Viktor iz Bošnjakova polja, Baričević Branko, Baričević Stojan, Grozić Dragutin, Grozić Josipa, Grozić Milka, Belasić Milka, Kik Ivan, Ribarić Ivan, Ribarić Milka, Ribarić Anica, Baričević Marija, Grozić Antun, Sergio Marija; 50 cent. darovao je jedan starac od 80 godina Josip Peruć. Ukupno je sakupljeno 38 lira i 10 centezima. Molimo Vas da primitte ovaj naš dar od sreća. Našoj novini želimo mnogo sreće. — Vranjani.

Od Uredništva: Najlepše zahvaljujemo plemeniti darovateljima i vrlim našim Vranjancima. Neka se i drugi u njih ugledaju. Da ste nam zdravo i veselo!

IZ ROČA.

Nesreća.

Dne 29. prošlog mjeseca, g. Antun Glavić iz Ročkog polja, predsjednik Ročkog društva za štednju i zajmove, ustao je rano u jutro i zajašio konja, te ode iz Ročkog polja prema Humu. Kad dođe na Kras kod Luštica u selo, dotrči jedan pas, skoči pod konja, te ga ujede za noge, konj se preplasi. Nesretni Glavić drazio je tvrdo konja za «ugle» ali za nesreću su se «ugle» pretregale, Glavić pade s konja. Na neke zivove. Ostao je na mjestu onemogućen. Dvojicu ljudi te ga odnesu na željezničku prugu u Ročko polje. Željezničari su bili tako dobri, te ga odmah s željezničkim vozom odvežu na Lunčanovce, te prvotakom u Puljsku bolnicu. Liječnici su konstatairali da je teško ranjen.

Novi zakon javne sigurnosti

U slučaju uzbune ili nerada ili u slučaju opasnosti za javnu sigurnost ili u slučaju da se povrijedi javna čudorednost i dobro vladanje, činovnici ili agenti javne sigurnosti mogu odrediti da se predstava odgodi ili prekine, te ako je potrebno, da se prostorije isprazne. Ako nered nastane krivinom onoga,

koji daje predstavu, onda činovnici ili agenti javne sigurnosti mogu narediti, da se općinstvu vrati ulazina.

Cl. 81.

Bez privole služujućeg organa javne sigurnosti ne može biti ona predstava, koja je već započeta odgodjena ili promjenjena.

Cl. 82.

Prefekt naređuje, da se jedan pravilnik o službi javnog reda i sigurnosti izvjesi na vidnom mjestu u kazalištu i u drugim lokalima za javne predstave te skrbi, da se naredbe pravilnika vrše.

Cl. 83.

Zabranjeno je prikazati se s krabuljom na javnom mjestu. Prekršitelj može biti zatvoren ili kažnjen globom od 100 do 1000 lira.

Zabranjeno je nositi krabulju u kazalištu i na drugim javnim mjestima osim u vrijeme i pod uvjetima, koje određuje oblast javne sigurnosti posebnom objavom.

Prekršitelji, kao što i oni, koji su već opomenuti, pa ne će da skinu masku sa lica, mogu biti uhapšeni i kažnjeni već navedenim kaznama.

II. POGLAVJE.

O javnim lokalima

Cl. 84.

Bez dozvole kotarske sigurnosne oblasti ne mogu se otvarati svratišta, gostione, penzioni, krčme, birtije, kavane, niti drugi lokali u kojima se na malo prodaju ili toče vina, pivo, liker ili druga pića, pa i bezalkoholna, niti javne dvorane za biljarenje ili za druge dopuštene igre, niti kupališta, niti spremišta za automobile i kočije, niti lokali za javne štale i slično.

Dozvola je potrebna i za prodaju na malo ili za točenje vina, piva ili kakvog drugog alkoholnog pića u društvima i u privatnim klubovima, bilo koje vrsti, pa makar bila prodaja ograničena na same članove.

Cl. 85.

Zabranjena je obilazna prodaja alkoholnih pića bilo koje gradicije.

Cl. 86.

Zabranjeno je dati dozvolu za obavljanje oklade. Od toga su isključene oklade kod regata, u igrama s kuglama i loptama i u drugim sličnim igrama, gdje su oklade baš i neophedno potrebne, da se natjecanje koristonosno obavi.

Društva za konjske utrke, propisno osnovana i ovlaštena, imaju isključivo pravo, da za svoje utrke i na konjskim trkalištima i izvan njih, drže totalizatore i da obavje oklade po knjizi, bilo direktno, bilo putem uknjižitelja, uz uvjet da ovi rade u ime i za račun društva i da imaju, osim dozvole spomenute u prethodnom članku, također i posebnu ovlastnicu sa strane društva.

Prekršitelji biti će kažnjeni zatvorom od dva mjeseca do jedne godine i globom ne ispod 5000 lira.

Cl. 87.

Bez posebne dozvole prefekta zabranjeno je prodavati u javnim lokalima alkoholna pića, koja sadržavaju više od 21% alkohola.

Prekršitelji se kažnjavaju po kaznenom zakonu. Osuda prouzrokuje suspenziju izvršavanja obrta. U slučaju, da se prekršaj opetovno počini, suspenzija se po nalogu sudca provizorno primjenjuje i prije nego li je osuda postala pravomoćna.

Cl. 88.

Molbe za dozvolu i za ovlastnicu moraju se prikazati pečtatu i moraju biti podnesene na mnjenje općinskom zdravstvenom činovniku.

Cl. 89.

Bez mnjenja jedne posebne provincijalne komisije ne mogu se podijeliti niti dozvole za prodaju na malo ili za točenje alkoholnih pića bilo koje gradicije, niti posebne ovlastnice predviđene u čl. 87.

Osim u slučajevima predviđenim u čl. 10 dozvole za javne lokale i ovlastnice o kojima govori čl. 87 ne mogu biti podijeljene, ako je dotični osuđen radi pljanstva ili radi prekršaja o zakonu za lutriju (Igru lota) ili radi zlorabe otrovnih tvari s omanjnim učinkom.

Cl. 90.

Dozvola i ovlastnica vrijede do 31. decembra svake godine i vrijede isključivo samo za lokale u njima navedene. Obrt se može vršiti i putem zastupnika.

Cl. 91.

Ovlastnica o kojoj se govori u čl. 87, ne može biti podijeljena za kantine po kasarnama, ni za lokale, koji se nalaze

u zavodima bilo koje vrsti, a pripadaju javnoj upravi, niti za privremene lokale.

Cl. 92.

U jednoj općini ne može biti više, nego za svake 400 stanovnika jedan lokal za prodaju i raspavanje bilo kojeg alkoholnog pića.

Lokala za prodaju i točenje alkoholnih pića, u kojima ima više od 4/2% alkohola, u jednoj općini ili podopćini ne smije biti više od jednoga na 1000 stanovnika.

Ova odredba ne vrijedi za vlasnika, koji prodaje na malo vino iz svojih vlastitih vinograda.

Ograničenja ustanovljena u ovom članku, ne sprječavaju, da se podijeli ovlastnica onom, koji putem pogodbe ili testamenta dobije jedan lokal od jednog propisno ovlaštenog obrtnika, uz uvjet, da molitelj dokaže, da je poduzeće zbilja prešlo na njega.

U svakoj općini ili podopćini, ovlastnice predviđene u čl. 87., ne mogu biti izdane u većem broju, nego što određuje prvi odlomak ovog članka.

Sveca po malo

Priznanje i dar harnih roditelja jednom crnogorskom selu.

Godine 1918. izdahnuo je od rana negdje u okolini sela Donje Bioče u Crnoj Gori jedan mladi Austrijaec, Bečlija, sin g. i g.đe Huga Schulza, redaktora poznatog socijal-demokratskog lista «Arbeiter Zeitung». Seljaci iz Bioča, Jevrem i Rastko Petrović Jovan Nikolić i Mihajlo Vukosavljević, ukopali su u mjesnom grobu ovog neprijateljskog vojnika, ogradili mu pristojno grob, metnuli na nj krstaču i ispisali svojim neukim rukopisom ime na jako bukovij dasci. Srećom, sunce i kiša nisu utrli slova humane pažnje i hriscanskog pijeteta, grob Schulzov se razaravao i čekao dugo svoje drage, koji nikako nisu dolazili. To međutim nije ometalo Crnogorke da obilaze osamljen grob nekadašnjeg neprijatelja, jer im se činilo, da je to najgodniji način, da se odzove onim stvornim sinovima i rođiacima, koji su pali u ratu, za čije se grobove njih ni znalo. U običaju je kod našeg naroda, da daje daće na grobu tuđem za onu svojtu, čiji je grob u daljini i koji tamo, pretpostavlja se, obilaze drugi ljudi.

Ove godine g.đa i g. Schulz su došli u Crnu Goru da potraže grob svoga sina; obišli su selo Bioče i pitali o njemu seljake Seljaci su ih odveli na grob njihovog sina i pokazali im ga. Stari roditelji nisu mogli dovoljno, da se nadive ovoliko pažnji prema jednom neprijatelju. Oni su dugo plakali na grobu svoga jedinca.

Ali seljaci iz Bioča pokazali su tom priklikom još jednu lijepu vrčinu: oni su primili stare roditelje pokojnog Schulza i čuvali ih i gostili kod sebe nekoliko dana. «što je bilo, prošlo je», govorili su oni, «svako je onda vršio svoju dužnost a ljudi sad tebe da se čuvaju, u slučaju, da ih Dirmut ovom prilikom g. Schulz je, kad se vratio, pričao sve: ovo po Beču i Istiac crnogorsku valjanost duše i humanost osjećanja. Najzad, on je seljacima u Bioče, preko jugoslovenskog poslanika u Beču, uputio ovo dirljivo pismo: «Dragi prijatelji! Vi ste držali grob mogamilog sina u svakoj časti. Ja ne mogu dovoljno da vam se zahvalim za tu dobrotu. Ja vam šaljem za vaš srpski Božić za vašu djecu dva sanduka kolača i igračaka i molim vas da im ih razdijelite, neka se raduju. Činimo to ja i moja žena dokle budemo živi, svake godine, za spomen. Neka biv, za blagodatnost, za spomen. Neka biv, Bag sačuva vašu zlatnu djecu od uzasne bolesti. — koju je Bog nama dosudijevao. Neke bi one uvijek provela u miru i spokojnosti, a njinoj otadžbini želimo, da se razvija i napreduje i da je furija rata nikad više ne posjetti! — Jelena i Hugo Schulz.»

Jugoslavenski poslanik je sproveo ove poklone i ovo pismo čestitim Biočanima, a oni su toluo i pacifistički odorovalji svome prijatelju i gostu g. Schulzu. Njihov simpatičan odgovor bio je ne manje uzbuđljiv.

Red ukrcavanja kod raznih prebročarskih društava.

Turno generalo: mornari 16; mladici palube I. 2; mladici palube II. 1; mali od palube I; ugljenari 4; fogisti 12. Lloyd Triesteño: mornari 750; mladici palube I. 6; mladici palube II. 308; ugljenari 2; fogisti 41; mali od stroja 101; mali od palube 239.

Genralik: mornari 232; mladici palube I. 166; mali palube 162; ugljenari 2; fogisti 258; fogisti nafte 171; mladici stroja 63.

Genralik Sud: mornari 784; mladici palube I. 115; mali palube 80; ugljenari 1; fogisti 1; fogisti nafte 63; mladici stroja 47.

Genralik: mornari 7; mladici palube I. 2; mali palube 1; ugljenari 3; fogisti 3. Trigevci: mornari 152; mladici palube I. 98; mali palube 50; ugljenari 114; fogisti 233.

Vrijednost stranog novca.

Za jednu liru Šterlina može se dobiti 113.20 lira, ako kupujemo šterline moramo platiti 113.30; za jedan dolar dobijemo 23

lire, plaćamo 23.40; za 100 austrijskih lina dobijemo 320 lira, plaćamo 332; dinara dobijemo 40.50 lira, plaćamo

IZ UPRAVE.

Molimo sve naše pretplatnike, da prigodom šiljanja pretplate poštom, naputnicom njihov točan naslov, spomenu daj su novi ili stari pretplatnici da se na taj način izbjegne neželjena nesporazumica. Svaka i najmanja mjena naslova neka nam se odmah j

DAROVI.

Učitelji braća Demarin mjesto čina na grob pok. Poške Zmak daruju lra za «Prosvetu» (odsjeak za Istru).

Izdavač, direktor i odgovorni urednik: IVAN ŠTARKI
Tisak: TISKARA „EDINOST“ U TRSTU

Jednozatna vel ka kuća
sa restauracijom i cijelim inventarom vrtno i igralištem na kugle SE PRAVAJE. Informacije u uredništvu.

fotograf Matko Gortan u Pazinu
preporuča si općinstvo mjestu i okolice stroje fotografatsko radiću
Kada slavši krstidbu, svadbu, imendodjendan ili kada u bilo kojem slučaju imaš goste — uvijek ćeš ih dobro pogostiti ako im pripraviš izvrstne tjestenine «PEKATETE»
zaista prave u originalnim zavojima 1/4 kg.

SAMO pomoću energičnog zdravljenja s Glykolom liječi se glavobolja, slabokrvnost, kostobolja i slaboba. Specijaliteta ljekarne Castellanovich, Trst, Via dei Giuliani 42. U januaru ljekarne je otvorena također i po noći.

BOGATI IZBOR uz najniže cijene
ČARAPA
za muškarce, žene i djecu
CALZIFICIO GENOVESI
Corso Garibaldi 40

KRUNE
plaća uvijek nekoliko cent. više nego drugi
ALOIZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2 prvi kat
Pazite na naslov!
Pazite na naslov!

NAJBOLE VRELO!
Kod nakupa ljetnje i zimске robe (odjele) svih vrsta cipela, kablaca, kapa, košulja, klobučara, kravata, linog štofa; svih vrsta platna za košulje i odjele, te pokućstva svih vrsti i cjeana, obratite se na jedno domaće i najjeftinije vrelo
M. KOREN & Co. - PAZIN
(t. orso pred proštorom)

KURJE OČI
(kale)
lijeti brzo i uspješno mast
Farmacia Sponza
TRST - Via Tor S. Piero 19 - TRST
Čuvajte se patvorina!
Moći Risa možete dobiti u svim ljekarnama

Farmacia Sponza
TRST - Via Tor S. Piero 19 - TRST
Čuvajte se patvorina!
Moći Risa možete dobiti u svim ljekarnama